

Handlingsplan vid fusk inom studieprestationer

Handlingsplan vid fusk inom studieprestationer	1
1. Inledning.....	1
1.1 God vetenskaplig praxis	1
1.2 Tillämpningsområde och roller	2
1.3 Beslutsfattande och offentlighet	2
2. Definitioner av fusk och förseelse	3
2.1 Allmänt	3
2.2 Fusk.....	3
2.3 Förseelser	3
2.4 Specialfall	4
3. Misstanke om fusk.....	4
3.1 För tentövertakare.....	4
3.2 För examinator	4
3.3 För studerande	5
4. Formell hantering av misstänkt fusk.....	5
4.1 För examinator	5
4.2 För studerande	5
4.3 Disciplinnämndens behandling.....	6
5. Påföljder.....	6
5.1 Underkänd prestation	6
5.2 Skriftlig varning.....	6
5.3 Avstängning från studier	6
5.4 Rättsmedel	7

1. Inledning

1.1 God vetenskaplig praxis

Hanken är en forskningsdriven handelshögskola som fostrar ansvarsfulla ekonomer att främja en hållbar framtid, och värnar om hög kvalitet och integritet i all utbildning och forskning. Hanken har förbundit sig att följa de nationella riktlinjerna för god vetenskaplig praxis och främjar etiskt uppförande i undervisning och lärande.

Förfaringssätten för god vetenskaplig praxis ska introduceras och följas inom studierna. Denna handlingsplan anger Hankens riktlinjer för att hantera fall av **fusk och förseelser i samband med studieprestationer**, medan förseelser inom vetenskaplig verksamhet prövas enligt den process Forskningsetiska delegationens (TENK) anvisningar föreskriver.

1.2 Tillämpningsområde och roller

Denna handlingsplan gäller hantering av fall av **fusk och förseelser i samband med studieprestationer som avläggs vid Hanken**. Den gäller inte förseelser inom vetenskaplig verksamhet, inte doktorsavhandlingar, inte ohederlighet i antagningsförfarandet till Hankens utbildningar och inte studier som avläggs utanför Hanken.

Denna handlingsplan gäller studieprestationer av såväl kandidat-, magister- och forskarstuderande som övriga studerande inom ramen för deras studierätt (till exempel utbytesstuderande, gäststuderande, studerande vid Öppna universitetet och studerande inom EMBA-programmet).

Handlingsplanen tillämpas på studieprestationer som ännu inte har godkänts, inklusive kandidat- och magisteravhandlingar. Handlingsplanen används också i tillämpliga delar om fusk misstänks eller uppdagas i en redan godkänd kandidat- eller magisteravhandling. Misstänkt fusk i en doktors- eller licentiatavhandling behandlas enligt forskarutbildningsrådets process. Om misstanken gäller en redan inlämnad doktorsavhandling hanteras ärendet enligt TENK:s riktlinjer av Hankens forskningsetiska kommitté.

Varje lärare ansvarar för att reagera om det finns skäl att misstänka fusk och initiera en kartläggning av ärendet. Studieavsnittets **examinator** ansvarar för processen enligt denna handlingsplan.

Hankens disciplinnämnd behandlar allvarliga fall av fusk, fall som bedöms ha prejudikatvärde och fall där studeranden bestrider examinatorns slutsats. Nämndens uppgift är att främja en enhetlig praxis för påföljder av fusk. Läraren får inte erbjuda alternativa lösningar, såsom möjlighet att komplettera eller göra om uppgiften, när fusk har konstaterats. För att främja jämlik behandling ska alla fall av fusk rapporteras till disciplinnämnden, även när studeranden medger fusk och prestationen underkänns direkt.

1.3 Beslutsfattande och offentlighet

Disciplinnämnden ger rekommendationer, men fattar inte slutliga beslut. Informationen är konfidentiell och delas endast med de funktioner som enligt denna plan ansvarar för ärendets hantering. Beslut om bedömningen av studieprestationer fattas av de tilldelade examinatorerna.

Universitetslagen ger rektor rätt att besluta om skriftlig varning till en studerande och universitetets styrelse rätt att besluta om avstängning av en studerande för viss tid. Som universitet omfattas Hanken av offentlighetslagen. Det betyder att beslut om disciplinära åtgärder, såsom skriftlig varning eller avstängning, i regel är offentliga handlingar som vem som helst kan begära att få ta del av. Även disciplinnämndens rekommendationer omfattas i princip av offentlighet, men känsliga personuppgifter lämnas inte ut.

2. Definitioner av fusk och förseelse

2.1 Allmänt

Fusk i studier är en ohederlig handling som strider mot de principer för ärlighet och tillförlitlighet som ska gälla vid Hanken. Fusk i samband med studieprestationer kan ta sig olika uttryck. Gemensamt för handlingarna är att de syftar till att ge en felaktig bild av studerandens eget kunnande eller prestation.

För att bedömningen av lärande och kompetens ska vara tillförlitlig finns regler och anvisningar som alla studerande ska följa. Lärarna är skyldiga att ge tydliga anvisningar om hur studerandena ska agera inom kurserna, till exempel gällande nivån av tillåten AI-användning ("trafikljusmodellen"). Att bryta mot anvisningarna kan utgöra fusk. Samtidigt kan det förekomma situationer där en studerande av oaktamhet gör en mindre avvikelse från instruktionerna. Sådana förseelser kan ofta hanteras direkt av läraren genom samtal och tillrättavisning.

Allvarligare fall av fusk ska provas i enlighet med denna handlingsplan.

2.2 Fusk

Fusk i studieprestationer kan ta sig flera olika uttryck. Nedan ges exempel på vanliga former, utan att listan är uttömmande:

- **Plagiat:** att använda någon annans arbete utan korrekt hänvisning, både vid ordagrann kopiering och vid omarbetning. Även självplagiat, det vill säga att återanvända eget tidigare arbete utan hänvisning, räknas hit.
- **Fabricering eller förvanskning:** att hitta på, manipulera eller utelämna data, material eller metoder så att resultatet blir osant, ogrundat eller missvisande.
- **Tentamensfusk (luntning och otillåtna hjälpmedel):** användning av otillåtna hjälpmedel, material eller kommunikationskanaler under tentamen, eller att ta del av eller dela andra studerandens svar.
- **Otillåtet samarbete:** att arbeta tillsammans i uppgifter som ska utföras individuellt eller att använda en så kallad spökskrivare.
- **Otillåten användning av artificiell intelligens:** att använda AI-baserade verktyg i strid med lärarens anvisningar.
- **Närvarofusk:** att ge felaktig bild av sin egen eller någon annans närvaro vid undervisning eller annan obligatorisk aktivitet.
- **Vilseledande om arbetsinsats:** att ge felaktig bild av sin eller någon annans insats i ett arbete, såsom att ange medförfattarskap utan att ha bidragit.

2.3 Förseelser

Med förseelser avses mindre avvikelser från givna instruktioner eller regler. Förseelser sker av okunskap, oaktamhet eller slarv och utan avsikt att fuska. När läraren upptäcker och tillsammans med examinator bedömer att det är frågan om en sådan situation, bör det påpekas för den studerande och användas som ett tillfälle till handledning och stöd, så att studeranden får möjlighet att korrigera sitt arbetssätt och undvika liknande misstag i framtiden.

2.4 Specialfall

En **magisteravhandling som inlämnats för bedömning** då misstanke om fusk väcks behandlas först i disciplinnämnden och går därefter vidare till bedömning i utbildningsrådet.

Vid **grupparbeten eller avhandlingar som skrivs i par** kan det vara svårt att tydligt särskilja varje individs insats. Varje studerande förväntas dock kunna redogöra för sin egen insats om det efterfrågas.

I **grupparbeten** kan ansvaret fördelas individuellt om det tydligt går att särskilja varje studerandes bidrag. Då kan deltagare som inte gjort sig skyldig till fusk godkännas trots att någon i gruppen underkänns på grund av fusk. Om detta inte kan klargöras anses alla kollektivt ansvariga.

Avhandlingar i par bedöms i regel som en helhet och skribenterna bär kollektivt ansvar för att arbetet uppgjorts enligt god vetenskaplig sed. Om det kan konstateras att endast den ena gjort sig skyldig till fusk, kan den andra efter särskild prövning få fortsätta med sin del av arbetet.

3. Misstanke om fusk

När en lärare misstänker fusk i en studieprestation ska situationen hanteras på ett enhetligt och rättssäkert sätt, med beaktande av studerandens rättsskydd. En lärare som inte själv är examinator för studieavsnittet kontakter vid misstanke om fusk den ansvariga examinatorn.

Parterna förväntas bemöta varandra sakligt och respektfullt.

3.1 För tentövertvakare

- Om en studerande ertappas för fusk vid tentamen får du som tentövertvakare **avbryta** tentandens tentamensskrivning och ska skriftligen **rapportera** händelsen till kursens examinator.
- Om du som tentövertvakare misstänker en tentand för fusk ska du, även om du inte avbrutit tentamensskrivningen, skriftligen **rapportera** händelsen till kursens examinator.
- När du har rapporterat händelsen tar examinatorn över ansvaret för den fortsatta hanteringen enligt denna plan.

3.2 För examinator

- **Klarlägg först omständigheterna:** ge studeranden möjlighet att förklara muntligt eller skriftligt och låt hen ta del av relevant underlag (t.ex. likhetsrapport).
- **Ringa förseelse:** om det rör en mindre avvikelse på grund av vårdslöshet eller okunskap som inte väsentligt påverkar bedömningen, påpeka bristen, ge handledning och dokumentera kort. Ingen fuskprocess inleds.
- **Om studeranden medger fusk:** fatta beslut om prestationen och rapportera fallet till disciplinnämnden.
- **Formell hantering:** ärendet går alltid vidare till formell hantering (avsnitt 4) om
 - studeranden bestrider fusk,
 - misstanken kvarstår eller bedöms vara allvarigare, eller
 - fusket gäller en kandidat- eller magisteravhandling.

3.3 För studerande

- **Rätt att bemöta anklagelserna:** om du misstänks för att ha fuskat har du alltid rätt att ta del av och bemöta anklagelserna.
- **Rätt att åberopa underlag:** du har rätt att lägga fram eventuella skriftliga förklaringar eller bevis över din arbetsprocess (anteckningar, versionshistorik, hur du använt hjälpmedel etc.). Du förväntas kunna presentera dokumentationen inom 48 timmar från att du delgetts en misstanke om fusk.
- **Om du medger fusket:** examinatorn fattar beslut om prestationen och rapporterar fallet till disciplinnämnden.
- **Formell hantering:** ärendet går alltid vidare till formell hantering (avsnitt 4) om
 - du bestrider fusket,
 - misstanken kvarstår eller bedöms vara allvarligare, eller
 - fusket gäller en kandidat- eller magisteravhandling.

4. Formell hantering av misstänkt fusk

Om studeranden medger fusket behöver inget formellt hörande ordnas. Examinatorn fattar beslut i ärendet och rapporterar det till disciplinnämnden. Om studeranden bestrider fusket kallas hen till ett hörandetillfälle.

4.1 För examinator

- **Hörande:** den studerande kallas till hörande av examinatorn. Hörandet hålls i första hand personligen på plats. Alternativt kan hörandet genomföras via Teams. Endast om muntligt hörande inte är möjligt kan den studerande i stället lämna en skriftlig utredning.
- **Stödperson:** den studerande ska informeras om rätten att ta med en stödperson, till exempel från studentkåren eller studentföreningen.
- **Närvarande:** ämnesansvarig/prefekt, eller vid behov direktören för utbildning och digitala tjänster, fungerar som ordförande vid hörandet. Eventuella vittnen kan höras och annan nödvändig utredning göras. I regel närvarar också amanuensen som sekreterare. Ett protokoll ska alltid föras.
- **Rapport:** examinatorn upprättar en skriftlig rapport över fallet och fattar beslut om bedömningen av studieprestationen.
- **Överlämnande:** oavsett om studeranden medger eller bestrider fusket ska rapporten överlämnas till disciplinnämnden och delges studeranden.
- **Bedömning:** examinator beslutar om prestationen godkänns (misstankarna skingrats) eller underkänns (fusk konstaterats). Examinator kan också i samband med sin rapport begära disciplinnämndens utlåtande i fallet eller framföra sin åsikt om fuskets allvar och övriga påföljder.

4.2 För studerande

- **Hörande:** examinator kallar dig till hörande, som i första hand hålls personligen på plats och i andra hand via Teams. Endast om ett muntligt hörande inte är möjligt kan du i stället lämna en skriftlig utredning. Du har rätt att lägga fram eventuella bevis över din arbetsprocess (anteckningar, versionshistorik, hur du använt hjälpmedel etc.). Du kan medge eller bestrida fusk. Du förväntas kunna presentera dokumentationen inom 48 timmar från att du delgetts en misstanke om fusk.

- **Stödperson:** du har rätt att ta med dig en stödperson som du väljer. Hörandet leds av ämnesansvarig/prefekt, eller vid behov direktören för utbildning och digitala tjänster, och en rapport inlämnas till disciplinnämnden.
- **Beslut:** examinator meddelar dig sitt beslut gällande godkännande eller underkännande av prestationen, och huruvida hen ber disciplinnämnden behandla fallet.

4.3 Disciplinnämndens behandling

Disciplinnämnden tar del av den skriftliga redogörelsen av de misstänkta fuskfallen och begär tilläggsutredning eller bemötanden enligt behov. Om varning eller avstängning övervägs ska studeranden ges möjlighet att bli hörd av nämnden. Disciplinnämnden fattar inte beslut, men ger rekommendationer om påföljd och kan föreslå varning eller avstängning. Disciplinnämnden för protokoll över fallen som behandlas och statistik över alla rapporterade fuskfall.

5. Påföljder

Påföljden ska alltid stå i proportion till fuskets art och allvar. Mindre avvikelser kan hanteras genom handledning, medan konstaterat fall av fusk leder till disciplinära åtgärder enligt denna plan och universitetslagen.

5.1 Underkänd prestation

En studieprestation som konstaterats innehålla fusk underkänns alltid i sin helhet. Också om fusket gäller en delprestation inom en kurs innebär det att hela kursen underkänns och måste avläggas på nytt vid nästa ordinarie kurstillfälle.

- **Tentamen:** en studerande som har underkänts i en tentamen på grund av fusk förlorar sin rätt till omtentamen och måste gå om kursen vid nästa ordinarie kurstillfälle.
- **Grupparbete:** om fusk uppdagas i ett grupparbete kan ansvaret bedömas individuellt förutsatt att det tydligt går att avgränsa varje studerandes insats. Om detta inte är möjligt anses hela gruppen ansvarig.
- **Avhandling:** om en avhandling underkänts på grund av fusk får inte en reviderad version av samma arbete lämnas in på nytt för bedömning.
- **Avhandling i par:** om en avhandling skrivits i par och det kan konstateras att endast den ena gjort sig skyldig till fusk, kan den andra efter särskild prövning få fortsätta med sin del av arbetet.
- **Utbytesstuderande och samarbetsstuderande:** om en utbytesstuderande eller en studerande på basis av ett annat samarbetsavtal gjort sig skyldig till fusk kan hemuniversitetet meddelas om fusket och den påföljd som beslutats.

5.2 Skriftlig varning

Rektor kan, efter föredragning från disciplinnämnden, besluta att ge en studerande en skriftlig varning i enlighet med universitetslagen. Innan beslut fattas ska den studerande ges möjlighet att bli hörd av disciplinnämnden.

5.3 Avstängning från studier

Styrelsen kan, efter föredragning från rektor, besluta att avstänga en studerande för viss tid, högst ett år, i enlighet med universitetslagen. Se styrelsens riktlinjer ([länk](#)). Innan beslut fattas ska den studerande ges möjlighet att bli hörd av disciplinnämnden.

5.4 Rättsmedel

Omprövning av ett beslut om underkännande av en studieprestation på grund av fusk får inom 14 dagar begäras hos examensnämnden på det sätt som anges i förvaltningslagen.

Ett beslut om varning eller avstängning enligt universitetslagen 45 § kan överklagas genom besvär hos Helsingfors förvaltningsdomstol.

	<i>Examinator</i>	<i>Disciplinnämnd</i>	<i>Rektor</i>	<i>Styrelsen</i>
Mindre förseelse, försummelse, misstag	Handledning, möjlighet att göra om			
Konstaterat fusk	<i>Underkänd prestation</i>	Underrättas		
Fusk i avhandling, annat allvarligt fusk; prejudikat	Hänför till disciplinnämnden	Rekommenderar påföljd	Kan tilldela <i>skriftlig varning</i>	
Grovt eller fortsatt fusk			Kan föreslå avstängning för viss tid	Kan besluta om <i>avstängning för viss tid</i>